

LÆRERSEMINARIERNES REKTORFORSAMLING

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 98
Offentligt

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

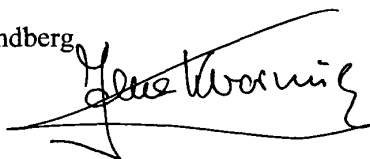
25. november 2005

Vedr.: Lektionsdækningen på Læreruddannelsen

I forbindelse med samråd i uddannelsesudvalget vedrørende lektionsdækningen på Læreruddannelsen fremsendes hermed til orientering den af Lærerseminariernes Rektorforsamling udarbejdede **"Undersøgelse af lektionstal og vejledning på lærerseminarierne"**.

f. Lærerseminariernes Rektorforsamling

f. Nils-Georg Lundberg
Formand

Kopi til undervisningsminister Bertel Haarder

LÆRERSEMINARIERNES REKTORFORSAMLING

Undersøgelse af lektionstal og vejledning på lærerseminarierne November 2005

Lærerseminariernes Rektorforsamling har taget initiativ til at undersøge, hvor mange lektioner og hvor megen vejledning seminarierne har givet og giver de studerende i de enkelte fag.

Den lovgivningsmæssige baggrund

Med læreruddannelsesloven af 1991 og den dertil hørende uddannelsesbekendtgørelse blev der truffet politisk beslutning om en gennemgribende decentralisering og dermed et afgørende paradigmeskift i uddannelsen.

Antallet af lektioner og vejledningstimer i de enkelte fag havde hidtil været fastsat i en bekendtgørelse, ligesom holdstørrelser og en lang række bestemmelser om uddannelsens tilrettelæggelse var foreskrevet centralt, fælles for alle seminarier. Tilsvarende havde det overordnede økonomiansvar været placeret i undervisningsministeriet, som gav seminarierne konkrete, formålsbestemte bevillinger, svarende til den centralt fastsatte organisation af uddannelsen.

Fra og med 1991-loven er dette ændret. Bevillinger gives som rammebevillinger efter taksametersystemet, og det økonomiske ansvar er placeret i de enkelte seminariebestyrelser, som frit kan prioritere anvendelsen af de årlige taksameterbevillinger. Tilsvarende er ansvaret for uddannelsens tilrettelæggelse placeret i de enkelte seminariers bestyrelser, som i en studieordning fastsætter lektionstal, vejledning, holdstørrelser osv. i de enkelte fag – alt inden for en overordnet prioritering af den samlede drift på det pågældende seminarium.

At der med decentraliseringen er opstået forskelle mellem seminarierne med hensyn til uddannelsens tilrettelæggelse og omfang, herunder lektionstallet i de enkelte fag, er ikke en uønsket biomstændighed. Det var selve hensigten med reformen i 1991, at der gennem seminariernes effektiviseringsbestræbelser skulle opstå forskelle, hvorigennem de enkelte seminarier kunne profilere sig.

Fagenes størrelse

Fagenes størrelse defineredes indtil 1991-loven som det antal lektioner og det antal vejledningstimer, seminarieret (dvs. alle seminarierne) var forpligtet til at tilbyde de studerende.

Eksempelvis: Et almindeligt liniefag (f.eks. engelsk) bestod før 1991-loven af 392 lektioner i faget samt $\frac{1}{4}$ af dette timetal som vejledningstimer, hvortil kom en studieuge i det pågældende liniefag.

Med 1991-loven indførtes begrebet studenterårsværk. Et fags størrelse defineres dermed ikke ved seminarierets uddannelsesstilbud, men ved de studerendes arbejde med uddannelsen.

Eksempelvis: Et almindeligt liniefag (f.eks. engelsk) beskrives i den nuværende læreruddannelseslov som 0,55 årsværk, dvs. 55% af en studerendes fuldtidsstudium i et år.

Seminarierne støtter dette studium gennem lektioner og vejledning mv. i det pågældende fag i det omfang, de årlige taksameterbevillinger og de enkelte seminariebestyrelses prioritering heraf gør det muligt.

Undersøgelsens tilrettelæggelse

For at få belyst de seneste års udvikling i det antal lektioner og den vejledning, som de enkelte seminarier har været i stand til at støtte de studerendes studium med, er undersøgelsen foretaget for årgang 1998, som er den første årgang uddannet efter 1997-loven, samt årgang 2001, som er den seneste årgang med et fuldt afsluttet uddannelsesforløb. Desuden har undersøgelsen omfattet det aktuelle undervisningstilbud til årgang 2005, dvs. med de økonomiske vilkår, som er gældende i øjeblikket.

Seminarierne er gennem deres rektorer blevet bedt om på spørgeskemaer at oplyse, hvordan de faktiske forhold i de enkelte fag har været for årgangene 1998 og 2001, samt hvad der er planlægningsgrundlaget for årgang 2005 på basis af indeværende undervisningsårs lektions- og vejledningstilbud.

Der er benyttet følgende afgrænsninger:

- Seminariernes undervisningstilbud er beskrevet fra de studerendes side, dvs. det antal lektioner og den mængde vejledning i uddannelsens fag, som den enkelte studerende har fået eller får tilbudt, uanset holdstørrelser og seminariets forhold i øvrigt.
- Som seminariernes undervisningstilbud er medregnet, hvad seminarierne har afsat lærerarbejdstimer til, enten til lektioner eller til vejledning.
- Praktik er ikke medtaget.
- Af frivillig undervisning er kun medtaget de kurser, som seminarierne har pligt til at tilbyde.

Der er benyttet følgende definitioner:

Lektioner
Antallet af skemalagte enheder á ca. 45 minutter for flere studerende samtidig, hvortil der er knyttet forberedelsestid.
Vejledning
Det gennemsnitlige antal minutter, hvori læreren er til rådighed for den enkelte studerende, beregnet som det medgæede antal lærerarbejdstimer til vejledning divideret med antallet af studerende.

Undersøgelsens resultat

Alle 18 seminarier har besvaret spørgeskemaet. For to seminariers vedkommende har det på grund af uddannelsens særlige tilrettelæggelse ikke været muligt at opgive præcise tal, hvorfor de pågældende seminarier er holdt uden for gennemsnitsberegningen.

For faget musik har to andre seminarier en så afvigende tilrettelæggelse, at de ikke er direkte sammenlignelige med de øvrige. De udgår derfor af gennemsnitsberegningen vedr. musik.

Det gennemsnitlige omfang af lektioner og vejledning i de enkelte fag er vist i nedenstående skema.

Fra årgang 1998 til årgang 2001 er der bortset fra bacheloropgaven konstateret et fald i undervisningstilbudet. Nedgangen i lektionstallet er for liniefagene ca. 9%, for de pædagogiske fag gennemgående noget mindre, for de frivillige kurser en del større. Vejledningstilbudet er også faldet, i de fleste fag dog ikke så meget som lektionstilbudet. For et typisk liniefag er vejledningstilbudet faldet med ca. 4%.

Fra årgang 2001 til den nuværende situation for årgang 2005 er undervisningstilbudet faldet yderligere. For lektionstallets vedkommende er nedgangen på ca. 7%, for nogle fag lidt mere, for andre lidt mindre. Også i den periode er der reduktion af vejledningstilbudet, dog mindre end nedgangen i lektionstallet (ca. 0%-3%)

Det totale lektionstilbud for en studerende med et typisk linjefagsvalg er fra årgang 1998 til årgang 2001 faldet med ca. 8%, og i perioden fra årgang 2001 til det planlagte forløb for årgang 2005 med ca. 7%.

Sammenfattende kan det konstateres, at seminarierne i perioden fra 1997-lovens ikrafttræden til i dag har måttet reducere lektionstilbudet med ca. 14%. For vejledningstilbudet er reduktionen lidt mindre.

f. Lærerseminariernes Rektorforsamling
November 2005

Nils-Georg Lundberg
formand

Seminariernes gennemsnitlige undervisningstilbud til den enkelte studerende

	Lektioner (antal enheder á ca. 45 min.)			Vejledning (antal minutter pr. studerende)		
	Realiserede tal		Plan lægnings tal	Realiserede tal		Plan lægnings tal
	Årgang 1998	Årgang 2001	Årgang 2005	Årgang 1998	Årgang 2001	Årgang 2005
Krist./livsoplysning	103	96	90	119	113	107
Almen didaktik	104	95	93	135	119	119
Pædagogik	101	95	87	128	113	107
Psykologi	101	95	87	128	113	113
Skolen i samfundet	55	52	49	92	85	82
Billedkunst	283	257	240	303	291	284
Biologi	280	256	240	303	291	284
Dansk	364	336	314	427	403	398
Dansk som 2. sprog ¹	261	254	237	338	329	300
Engelsk	283	258	241	363	349	348
Fransk ²	272	255	241	415	372	371
Fysik/kemi	278	254	240	307	295	284
Geografi	283	258	240	303	290	284
Historie	283	260	241	301	288	284
Hjemkundskab ³	279	256	237	319	295	290
Håndarbejde ⁴	280	256	241	313	299	291
Idræt	285	261	244	308	292	286
Krist./religion	279	256	240	305	291	284
Matematik	362	332	311	428	404	393
Musik – hold	242	218	206	342	309	317
Musik – indiv. ⁵	50	42	39			
Natur/teknik	280	256	240	303	291	284
Samfundsfag	281	259	241	302	288	284
Sløjd ⁶	281	253	238	262	265	272
Tysk	281	255	240	362	352	348
Bacheloropgave	14	15	13	497	510	496
Kursus – prak.mus. ⁷	54	47	40			
Kursus – første år	52	42	39			
Kursus – særl. behov	52	42	39			
Kursus – skriv./ret. ⁸	46	42	45			
Total ca. ⁹	1691	1562	1459	2499	2385	2340

¹ Faget tilbydes p.t. af 16 seminarier. For årgang 2001 var det 15 seminarier, og for årgang 1998 var det 9 seminarier.

² Faget tilbydes p.t. af 11 seminarier. For årgang 2001 var det 12 seminarier, og for årgang 1998 var det 13 seminarier.

³ Faget tilbydes p.t. af 16 seminarier. For årgang 1998 var det 15 seminarier.

⁴ Faget tilbydes af 17 seminarier.

⁵ Kun et enkelt seminarium tilbyder vejledning i tilknytning til individuel undervisning i musik.

⁶ Faget tilbydes af 14 seminarier.

⁷ Kun to seminarier tilbyder vejledning i tilknytning til de tre førstnævnte kurser.

⁸ Kun tre seminarier tilbyder vejledning i tilknytning til dette kursus.

⁹ Medregnet er uddannelsens obligatoriske fag undtagen praktik for en studerende med liniefagene dansk, engelsk, samfundsfag og idræt.